

Myrteza Demeti

Nga historia e popullit të rrethit tonë në vite

PER MEMEDHENE

Shkolla shqipe, shkollë e gjuhës amtare. Të gjithë punëtorët e zellshëm të arsimit e të shkollës kombëtare, që kanë punuar për ta ngritur dhe lartësuar atë, vetvetiu kanë një pjesë në këtë histori. Për Myrteza Demetin, si atdhetar në këtë fushë, kjo do të ishte e mjaftueshme për t'i dhënë një vend në këtë histori. I frymëzuar nga aspiratat e popullit tonë dhe i brumosur me idetë përpunimore të Rilindjes, Myrteza Demeti zhvilloi veprimtari në të mirë të qështjes së Atdheut e të kombit. Ai lindi në qytetin e Elbasanit më 1878. Prindërit e lanë fare të ri. 14 vjeç. Kushtet e vështira ekonomike e detyruan të punojë si çirak deri në moshën 20 vjeçare. Myrtezai u rrit dhe u formua në atë periudhë kur populli ynë vuante nën robërinë e rëndë osmane, kur rilindasit tanë të shquar përpunuan një platformë të re politike e ideologjike kombëtare, siç ishte lufta heroike e Lidhjes shqiptare të Prizrenit (1878-1881).

Kushtet historike dhe veçanërisht atmosfera e luftës për liri e përparim, ndikuan drejtpërdrejtë në formimin e Myrteza Demetit, ashtu si dhe të një plejade të tërë atdhetarësh e luftëtarësh të pushkës e të penës që do të merrnin në dorë stafetën e kësaj lufte e do ta çonin atë përpunim drejt kurorëzimit me sukses, drejt Pavarësisë së Shqipërisë. Ai nuk kreu ndonjë shkollë të rregullt dhe të plotë, por jetoi si mbyllur i përbërshëm. Jeta e tij është një dëshmi që tregon se çfarë mund të bëjë një njeri me vullnet për të shërbyer popullit dhe Atdheut. Në edukimin e shëndoshë atdhetar të tij ndikuan patriotë si Aleksandër Xhuvani, Simon Shuteriqi, Petër Dodbiba etj. Dyqani i tij pranë Portës së Kalasë, ku përgatiste shoqëria e shurave më tepër se 50000. Në këto ditë më një librari ilegale të librave shqipe. Kur shkonte në Manastir e Selanik për të blerë mallra për dyqanin e tij, ai shpesh fshehurazi libër shqipe, që dërgoheshin nga shoqëritë

shqiptare të mërgimit. Ky ishte një mall tepër i çmuar, që shpesh kushtonte, por nuk shitej. Ai falej e shpërndahej dora-dorës. Ishin abetare e libra të shkruar në gjuhën e mëmës, të fshehura e të ruajtura me aq kujdes nga patrioti Myrteza Demeti për t'ua dhënë shokëve të tij si Muç Shqiptarit e Hyseu Cekës.

MYRTEZA DEMETI

Pas shpalljes së Hyrjetit (1909) në Elbasan themelohen klubet «Bashkim» e «Vllazëria», ku midis anëtarëve të këtyre klubeve bën pjesë dhe Myrteza Demeti. Vetë klubet atdhetare u shndërruan në shkollë dhe qendra për mësimin e përhapjen e mësimi shqip. Pranë tyre, në Elbasan, që në tetor 1908 u çel një shkollë me moshë në mesin çdo mbrëmje 60-70 të rinj. Por një ngjarje e rëndësishme, që lidhet drejtë për drejtë me jetën e aktivitetin e Myrtezait, është padyshim themelimi i shoqërisë kulturore patriotike «Afërdita» të Elbasanit, më 2 maj 1909, ku ai është ndër krijuesit e saj, krahas mësuesve e patriotëve të tjerë si Hyseu Ceka, Fot Papajani etj.

Më 1 dhjetor të vitit 1909 shkolla Normale hapi dyert e saj. Midis shumë atdhetarëve që përshëndetën këtë akt dhe ndihmuan me të gjitha forcat për mbajtjen e saj, ishte dhe Myrteza Demeti. Atë e gjejmë të pranishëm në protestat e m-

tingjet masive të organizuara në Elbasan kundër alfabetit arab për mbrojtjen e alfabetit shqip, shkollën e kulturën kombëtare. Ai gjithashtu bëhet ndër propagandistët e flaktë të Pavarësisë së Shqipërisë më 28 Nëntor 1912, qeverisë së Ismail Qemalit, duke e parë këtë Pavarësi si ngjarje të madhe të popullit tonë, e cila shënon kthesën më të rëndësishme në historinë e tij kombëtare. Është me interes të evidentojmë faktin se në këtë periudhë si dhe më pas atë e gjejmë të cituar në gazetën përpunimore të kohës në Shkodër si korrespondent të rregullt me lajme e informacione të dërguara nga Elbasani.

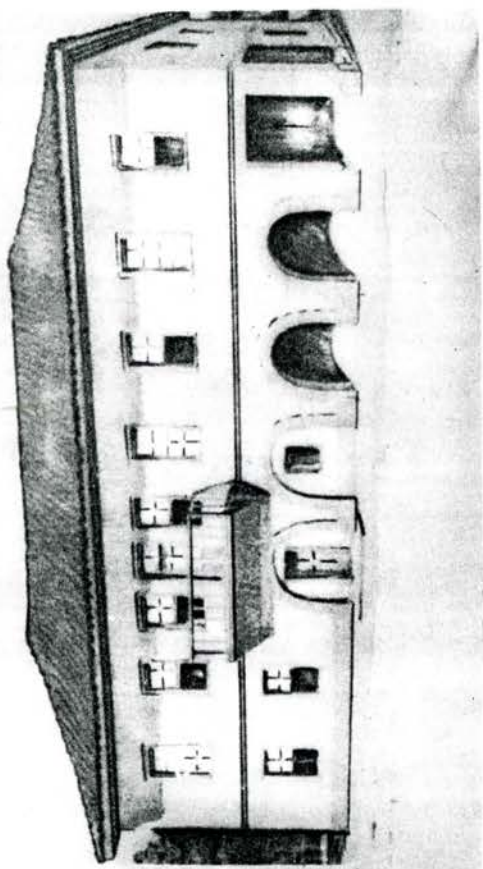
Periudha e Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare shënon diçka të re në jetën e aktivitetin patriotik të Myrteza Demetit. Ndonëse në moshë të thyer, mbi 80 vjeç, ai shpejt përqafoi idetë e Lëvizjes Antifashiste, duke kthyer shtëpinë në një bazë të kësaj Lëvizjeje. Aty punuar shokë të tillë si Sofokli Buda Dhimitër Shuteriqi, Sulë Spahiu etj. Në verën e vitit 1941 në shtëpinë e tij krijohet Këshilli Nacionalçlirimtar i lagjes «Dylygjehysen», (sot «Partizani») kryetar i së cilës zgjidhet Myrteza Demeti. Për aktivitetin e tij patriotik e revolucionar okupatorët e burgosin, kërkonin ta gjunjëzonin, por asnjëherë nuk e thyen vullnetin e tij. Rruga që ai kish zgjedhur, s'toku me shumë shokë të tjerë i bashkonte në një rezultante të përbashkët: t'i qëndronin besnik popullit e Partisë, t'i shërbenin Atdheut në luftë kundër pushtuesit. Ndonëse në këtë moshë, kur është fjala për të marrë pjesë në Konferencën e II Nacionalçlirimtare të Lubotit, shtator 1943, ai gjen forca dhe shkon atje për të çuar fjalën e popullit të Elbasanit. Myrteza Demeti i përket as plejade që përjetuan ngjarje të rëndësishme historike të popullit tonë, por dhe e pati fatin e madh të jetojë në epokën e ndritur të Partisë.

Numëri i nxënësve të Ekolës Normale si pas qyteteve të kësaj ardhje.

Nxënësit e Ekolës Normale si pas qyteteve të kësaj ardhje të këtu:

Elbasan	50
Tiranë	4
Berat	1
Peqin	1
Opat	6
Ginokastër	2
Pejë	1
Jakovë	3
Mitrovicë	3
Prizren	2
Ysqyp	4
Delvinë	1
Picaar	1
Permët	3
Libhove	3
Strugë	1
Dibrë	7
Starovë	2
Gkodrc	2
Krujë	1
Kavajë	1
Gjalán	5
Vuqeterne	5
Preove	2

Nxënësit, sikurse eohim, në nos ladhemi, në enimt që kemi marrun, janë sivjët gide, pida që qint e në mëdete. Nga zemra dheirojme motin që vjen të etohen të te eumohen për me i detyemun keetu botes se sa dijme e ditunis, de se sa na mállehet sizen e ditunis, de se sa na mállehet zemra e na kenaget epirti, kur eohim që kombi i-ynë me çapa te-sigurta po uácton në rrugë të perparimit të te qytetenies se-vertete.

Godina e shkollës, 1909

Nxënësit e vitit 1909

Per il risveglio intellettuale dell'Albania

Agli Albanesi residenti in Buenos Aires

Il Comitato «PRO ALBANIA», fedele al suo mandato di promuovere e favorire tutte quelle iniziative che tendono al miglioramento intellettuale e morale del popolo albanese, ha risolto tenere una conferenza pubblica la sera del 29 corrente, alle 8.30 p. m. nel salone della Società «Unione e Benevolenza», Cargallo 1368, destinandone la metà del prodotto a beneficio della Scuola Normale di Elbassan in Albania fondata recentemente per iniziativa dei circoli albanesi e sostenuta con oblazioni private, senza alcun appoggio da parte del governo centrale di Costantinopoli.

L'importanza di tale istituzione non sfuggirà a nessuno nelle condizioni che attraversa presentemente l'impero ottomano, poiché questo fatto oltre che dimostra l'amore degli albanesi per l'istruzione, viene a segnare un nuovo orientamento nella loro attività nazionale.

I discendenti degli antichi guerrieri che con Filippo e Alessandro il Grande sottomisero la Grecia e l'Asia minore fino alle rive del Gange — e con Skanderbeg difesero vittoriosamente la civiltà europea contro l'impeto poderoso delle armate ottomane — e con Marco Botzari liberarono da una schiavitù secolare le popolazioni dell'Ellade — hanno compreso che al vecchio motto dei loro padri — *chi ha la spada, ha la fede* — bisognava sostituire formule più in armonia coi nostri tempi e le attinsero nei sacri dettami della Scienza, ch'è arra sicura di trionfo nella lotta per l'esistenza e costituisce la vera leva di Archimede del mondo moderno.

Di mente svegliatissima, gli albanesi non tardarono a riconoscere nell'ignoranza la sorgente di ogni male e la causa prima della debolezza degli individui e delle nazioni; onde con una specie di fervore religioso si sono dati ad aprire scuole nei loro villaggi e nei centri più popolosi e a diffondere l'alfabeto tra le loro montagne, dove fino a ieri non risono che l'eco di battaglie sanguinose.

Ed è uno spettacolo consolante vedere come da ogni parte del mondo, ove si trovano albanesi, piovano aiuti in sostegno della Scuola Normale di Elbassan divenuta in poco tempo il vero centro d'irradiazione dell'odierna Albania. E tali aiuti vengono offerti con raro esempio di concordia nazionale da tutte le classi sociali, dall'umile *optunk* all'altero pascià, dal bey all'*hoggia*, dal professionista al commerciante.

A questa nobile gara per il risveglio intellettuale dell'Albania devono associarsi i laboriosi italo-albanesi che in gran numero risiedono nell'ospitale Argentina, perché essi hanno serbato sempre vivo il ricordo della madre-patria e sanno ch'è merito delle colonie albanesi d'Italia l'aver custodito gelosamente attraverso i secoli il tesoro delle tradizioni avite, in quei meravigliosi canti popolari, che nelle opere di De Rada e di Schiro si elevarono a veri monumenti letterari cotanto ammirati da insigni scrittori stranieri.

Il tema della conferenza è altamente interessante e di vera attualità, poiché riguarda i due elementi in azione dell'odierna Turchia costituzionale — *I Giovani Turchi* e *il Partito Nazionale albanese* — e sarà svolto dal nostro egregio compatriota Prof. ORAZIO IRIANNI che alla causa albanese tanti servizi ha reso.

Non dubitiamo quindi che il concorso degli italo-albanesi sarà pari all'importanza e allo scopo della conferenza e con loro non mancheranno d'intervenire quanti simpatizzano per le sorti di un popolo che lotta vigorosamente per il trionfo del suo diritto nazionale.

IL COMITATO "PRO ALBANIA"

NOTA—Coloro che non aves
alla Segreteria dell'

Proklamati e Komitetit "Pro Albania" të Buenos Aires në Argjentinë drejtuar shqiptarëve me banim në këtë vend përkrashjen morale e materiale që duhen t'i japin normale së Elbasanit.

I-mëshkruemi, Musa Shaku, kam lindur n'Elbasan më 1885 dhe rrjedh nga një familje e mesme qytetare, nga e cila kam marrë një edukatë fetare. Meqenëse im'atë ishte sheh, u përpoq që dhe mua të më epte një edukatë fetare, prandaj qysh në moshën 9 vjeç më dërgoi në një shkollë fetare, ku mësohesh vetëm Kurani. Mbas mbarova këtë shkollë fetare hyna në shkollën fillore që n'ate kohë mësimet epeshin Turqisht. Mbas mbarova këtë shkollë shkova në Stamboll (Turqi), mbasi atje kisha shije djalin e tim'ungji dhe u regjistrova në shkollën Ryzhdije (Unike) dhe mbasi mbarova këtë shkollë ndoqa mësimet për katër vjet në Medrese (shkollë fetare). Mbas im'atë kishte vdekur lashë pa e mbarue këtë shkollë dhe nga gjendja e ngushtë ekonomike u-ktheva në Elbasan dhe shkova në katundin Lleshan si imam. Kur u ktheva në Elbasan pashe se këtu vlonte një lëvizje e madhe për mësimin e përhapjen e gjuhës Shqipe dhe mbasi erashë në kontakt me Hysen Cekën e Muç Shqiptarin, fillova me mësue shqipen tënës, megjithëse n'atë kohë për fetarët ishte e ndalueme gjuha shqipe. Mbas katër vjetve që ndejta si imam, u-hap për herë të parë shkolla Normale (1909) dhe mbasi kisha dëshirë të vazhdoje mësimet në gjuhën shqipe qeshë i pari nga fetarët që u-regjistrova në këtë shkollë dhe vazhdova për deri sa u-mbyll kjo shkollë (1910). Mbas mbylljes së kësaj shkolle, unë në bazë të diplomës Turqishte që kisha emnohem mësues në rrethin e Elbasanit, ku qëndrova deri më 1912, duke dhënë mësim në turqisht, kur vendi ynë okupohet nga ushtria Serbe. Më 1913 u hap shkolla Normale Provizore, në të cilën u regjistruam të gjithë ata mësues që dëshirojshin me mësue gjuhën shqipe dhe si mbarova këtë rend të shpejtë më 1914 u emnova mësues në katundin Polis ku ndejta dy muaj, mbasi n'ate kohë hynë rrebelat dhe unë si mësues i gjuhës shqipe mbeta pa punë deri më 1916 kur rrebelat u thyen. Që nga kjo datë, deri më në shtator të vjetit 1947 kam shërbye si mësues dhe më 1947, në pamundësi me vazhduer detyrën e mësuesisë për shkak pleqnie, shkarkohem nga ajo detyrë dhe emnohem pranë shoqatës së Invalidëve si pulla e cigare shitës,

detyrë të cilën e ushtroi deri më sot.

Në kohën e sundimit turk numurohesh si atdhetarë, prandaj jam bur-
gosur në kohën e rrebelave për mesinin e gjuhës shqipe. Gjatë qëndrimit
të zogut, qëndrimi i em ka qenë indiferent dhe nuk kam marrë pjesë në
asnjë rrymë politike t'atëhershme mbasi hallet familjare nuk lejonin
tek unë një zhvillim politik. Hyrja e Italisë fashiste e kam konsiderue
si skllavërim të vendit, prandaj e kam urreye gjithmonë pushtuesin. Nuk
kam dash dhe nuk kam punue asnjëherë për hesapë të organizatave fashiste.

Gjatë okupacionit kam simpatizue lëvizjen N.Çl., në të cilën kanë
marrë pjesë vullnetarish dhe ^{tre} dy djemt e mijë, njëni ndër të cilët
(Ndriçimi) mbeti i vrarë në një përplëkje që pati Batalioni i Durrësë
me gjermanët në fushën e Belshit. Unë gjatë kësaj kohe kam ndihmue
personalisht lëvizjen N.Çl. tue kontribue në dhanje ndihmash dhe në
strehim ilegalësh. Kam për nderë dhe jam kryenaltë që jam babë i një
djali të ranun dëshmorë për çlirimin e atdheut dhe për vendosjen e
pushtetit popullor.

Si babë i një djali të ranun dëshmorë dhe i një tjetri që ishte
me ushtrinë N.Çl., çlirimin e vendit e prita me gëzim, mbasi dhe unë
kishje kontribue familisht. Mbas çlirimit kam pritur mirë të gjitha re-
format që ka bërë pushteti, nga të cilat unë nuk jam prekur. Sot
ndihmoj e punoj për realizimin e planit të shtetit, megjithse jam i
kalue nga mosha. Ushuej një dashuri të veçantë për P.P.Sh që po e
udhëheq popullin drejt socializmit, dhe për pushtetin popullorë, nga i
cili nuk më ndonë gja mbasi siç dihet im birë ka dhënë jetën për
çeshtjen e të përbashkët.

Cigare shitës

(Musa Shehu)

Veçtë e Dë

Shkoll Normale e Përkoheshme

Elbasan

Periudha: 8/13-7/14

Matematikë 6 (gjyeshkë)

Didaktikë 8 (të)

Psikologji 5 (për)

Aritmetikë 6 (gjyeshkë)

Gjuhë 5 1/2 (për e për të gjyeshkë)

storë 6 3/4 (gjyeshkë të të katërta)

P. aji 5 (për)

Shkencë 7 (të)

Shuma e numrave të (dyjet e numri e shtatë të dymbë dhe)

Shkalla e vje

Tiella 8 (të)

Zoterin te nderëme!

Atdëtare te dagure!

Me anën te kesaj marime ndere t' u lajmerojme se pas vendimit te Kongresit te pergrideeme te Elbasanit u filua ketu ne Korçe, Coqeriaje Mesonëtoreset Cqip „Perparim“ e-cila ka per qelim, pikese-pari te permbaje Mesonëtoreset per mesones (Ecole Normale) ne Elbasan q' u hap ketu Vjeste, eë veç kesaj, do te perkujdeset qe te hapne mesonëtoreset cqip, ku t' a doje nevoja, ne Cqiperi, eë t' u-ndihne atyreve qe kane hapne, po s' mundin te mbahen plotesiet.

Po, per te-mbaruare ketu qelim kaqe te nevojim ëe te fiscim' e-ditue este se, do te mundim t' a mbarojme vetem, dyke pature ndihmen' e baskete te ç' do klubi, Coqerie ëe ç' dō Atdëtare qe deseron, perparimne qyteterimne ëe lulezimne te kombit Cqipetar.

Dyke biseduare qeri me jatine nevojat' e sotme ne per klube e shqiptare kemi ardhur qe te gide ne ketu fjale pendje se nevojat e para ëe me te medha, sot per sot jane mesonëtoreset. Po per te permbajture, mesonëtoreset, duhene, tre perra; te hola! te hola! ëe prape te hola!.

Kombet' e-tjere qe pendene ne Mbretërit Ottomane, kane pature ëe kane ndihma se jaftesmi per te permbajture mesonëtoreset' e tyre.

Ne, nde dacejim te jemi me qe ekale me ta, ne qyteteri, duhete te kemi mesonëtoreset pak-se-paku, si te tyret se este turp per ne Cqipetarëte te mbelemi me pas se te tjerete nga dituria.

Po, dyke mos pature as dyke mos dagure ndihme prej se jaftesmi, duhete, ç' do Cqipetar te bene detyren' e-tij. Ay qe ka mendje, me mendje, ay qe ka te hola, me te hola; si cili pas fuqise q' i-ka ñene Perëndia, te punoje, sa qe te muntne t' i ndihne Cqiperise ne ketu nevojën' e sotme.

Dyke ndjere keto nevoja qe dame me sipere u filua kejo Coqeri me emërin „Perparim“, e-cila do te qihete si ark' e-pergrideeme, ku do te mbledhen te hokat, e se ketejmi do te perhapene ku t' a doje nevoja per Mesonëtoreset Cqip.

Pas vendimit te kongresit t' Elbasanit kejo coqeri me ndihmen' e te tere Klubevet do te perpiqet te qihet zyrtarisht (personne morale et juridique) nga Mbledhja e Kombit.

Te dagure Atdëtare! Mesonëtoresetja per mesonëtoreset ne Elbasan u-çel; mesonëtoreset kudo po hapene; ndihma kerkojne nga te gide anete.

Kemi te made eprese se me te shpejte ketu letre do te shpallen te ma ndëroni me ndihmen' e zoteris' suaj.

Emerat ëe ndihmat, e Mireberëset do te ekruen me qe radua te veçante ëe do te botonen neper fletoret cqip, ëe me 20 e Guestit do te këndonene ne ç' do Klub, ëe Coqeri.

Pleqesia e Coqerise este kejo: Kryesones: Orhan Bej Pojani, Arketar; Iðomene Kosturi. Ckrones Mihalaq Grameno. Ndenekryetar: Stavro Karoli. Kesilones: Belul Efendi, Hafez Ali, Sami Bej Pojani

Ndihma ëe letra dergonene ne ketu drejtim.

Coqeri' e mesonëtoreset
cqip „Perparim“

Me nder

Kryesonesi

Ne Korçe.

Korçe

1908

9322
Kopje

585

Letër Kryesojës

U bë mend nga ana e Kongre-
sit të zgjedhet me mendbarrje të kë-
shilleveve sundimtare të Klubeve
të Këtushëm "Bashkim", "Vllasnia",
ene të Shqipërisë "Rifërditja", riji Per-
risë prej 8 vetesh, vendës të Elbasan-
nit e cila bashkërisht me drejtorin
e mënjtores të mënjtoresve që do të
cilët këtu ç'më i të vjeshitës së jashtë
do të ketë për detyrë të përbashkët më-
njtoresit e mënjtores që për mendim
e të përkujdeset për se ç' do gjë që
ka të bëjë me të.

Mbetemi me nder
Këtu më 24/8/1909

Kryesojësi i Kon-
gresit

1901 Meqene qe shkolla "Kai-
male Shqiptare" n' Elbasan
Ka nroze te macehe per
nzi Bibliotekë te pasme
na e cila te mundim me
mbledhim lenden e nrophi
per mesim profesoret u litem
qithe atdhetarvet t' veritetë
churojne mbelechje librar
ose volume te vetim ne gdo
qjehi a subzekt qite jeme
Kjo Biblioteka sot per
do mbushi nrojat e shko-
lls, po pas kohe zi te pamro-
het mund te jete
Biblioteka "Kombetare
Gjithë ashta u litemi dhe
vet qikanë
me naxjerë nrojë libër të na

dergojne nga nji copë
Libra me shumice
per ata qe ndodhen jasht,
dergohen ne d'vres mi
z. Peter Janiska; edhe me
Nice dreg mi Kommissio-
nin
Nemën të kommi-
sionit t' Shkolles Normale

Shqiptare

Njoftim për përpjekjet që bëhen për pasurimin e

librotekës së Normales me libra.

Sasia e nxënësve të shkollës Normale të Elbasanit
 të rregjistruem dhe vazhdues për vjetin shkollor 1938/1939.-

5

K u r s i i u l t e

	Kl. I r e	Kl. II t e	Kl. III t e	Kl. IV t e	Shuma
Të rregjistruem					
Mashkuej e	135	47	45	45	272
Femna	---	--	--	--	---
Vazhdues					
Mashkuej e	130	44	43	44	261
Femna	---	--	--	--	---

K u r s i i n a l t e

	Kl. I r e	Kl. II t e	Kl. III t e	Kl. IV t e	Shuma
Të rregjistruem					
Mashkuej e	79.	108	81	70	338
Femna	--	9	6	1	16
Vazhdues					
Mashkuej e	75	104	79	70	328
Femna	--	9	5	1	15

368

Ministrisë s'arsimit

T i r a n ë

Nxanësit e klasës së parë të normales kanë qfaqë vjet këtu tragje in'e E. Maxhiadenit "Skënderbeu" dhe e kanë luejtë bukur, mbas fuqisë së tyre.

Sinjat po këta nxanës dishrojnë me e qfaqë në Korçë, për Kreshtndelle. Gjithsejt janë 10 vetë dhe kanë nevojë që të flejnë n'Internat të Liceut.

I lutemi pra asaj Ministrëje, që t'i japë urdhën Drejtorisë së Liceut, për me i bënë vend n'at Internat, kur të paraqiten atje.

Drejtori i Normales

(... Xhuvani)

Vjete shqiptare 1909-10

SKOLË NORMALE QOYPE n' Elbasan

1326 1909

Deftese Ekolare

Pa deftohet qe ushures Konstandina e t'ndersi keni kon
nga Elbasani, 13 vjete. ka rrethim prej shkolle te part
te shkolles qe rrethim me te duhet te shkolle
me keta numera:

Lende

Fee Muhamedane	Ekonomia politike
Fee e Kretenc 8 - tete	Logjistik
Futhe Qoype 8 - tete	Futhe shqiptare
Aritmetike 5 1/2 = pjesu e pjeses	Futhe franceze 6 - fakte
Geometri 8 - tete	Shqiptare
Algebra	Vicatum
Historie 1 1/2 = state e pjeses	Kallim
Geografie 7 - state	Klima
Shkence fysike, natyrike e Qendetsie 9 - state	Pyndetike

Shkenc per te vete vjete te kje e Larducorne

MESQIESIT:

Elbasan, 26 Leshor 1326/1910

e
SHKOLLËS NORMALE

N° 186/III

Ministrit s'Arzimit

në Tiranë

Tikurse Tu bëna me ditë me telegramin N° 186 më 17/XII/24 shumë nxënës të Shkollës së lartë dëshirën për me marrë pjesë në operacionet që po bëhen. Me thanë të drejtën, shkak i kësaj dëshire të tyre është z. Filaj, i cili i shkrynte që ta merrsin këtë Drejtori me të luturat e tyre, që të shkruhen vullnetarë. Pas telegramit N° 2015 më 18/XII/24 t'asaj Ministrisë, in dha lejë 30 nxënësit e sa nxënësve, që të marrin armët e të formojnë grupe vullnetarë për rojë të qytetit. Komanda e Këtushme i mori këta e i dërgoi në Karakoll të Krrabës, për të rrejtë atë vend. Veç këtyneve edhe një a 30 nxënës të tjerë bashkë me antarët e « Bashkimit » po bëjnë detyrë patrrollash për rojën e qytetit. Të nxënësit që janë në Krrabë, z. Prefekt i Këtushëm më tha se nesër do të dërgohen atje rezervistë, për t'ardhë këtu e për të bërë patrolla në qytet. Me këtë mënyrë nxënësit e Normales kanë bërë një shkëmbim në këtë kohë. Veçse ngelën në të mësimet, se me absencën e 60 e sa nxënësve, mësimet nuk mund të bëhen rregullisht për dajm të të tjerëve. Të shprehohet se Komanda, për së afërini,

SHKURTISIA E DOKUMENTIT

te mos ketë mjaft nevojë për ta caktuar lëvizjet, që të kthehen, sa më parë në detqendrën e tyre, për të cilën janë caktuar.

Drejtori i Normalit

A. Xhuvani

MINISTRI I ARSIMIT

BERLINI, ME 30. XII. 1924

N. 2015/JUD.

[Handwritten signature]

Relation i A. Xhuvanit për pjesëmarrjen e normatave në veprimet e luftarake në Dhjetor të vitit 1924.

Zoteriç te ndërrime!

Atëtare te dëure!

Me anën te kesaj marime ndere t' u lajmërojme se pas vendimit te Kongresit te perparime te Elbasanit u hlua ketu në Korçe, Coqeria e Mesonëtorëve Coqip „Perparim“ e cila ka per qëllim, pikëse-pati te përmbaje Mesonëtorën per mesonës (Ecole Normale) ne Elbasan q' u hap ketu Vjeste, e dë veç kesaj, do te perkujdeset qe te hapë mesonëtorë eqip, ku t' a doje nevoja, ne Coqiperi, e dë t' u ndihje atyreve qe kanë hapë, po s' mundin te mbahen plotësisht.

Po, per te mbaruare kete qëllim kaqë te nevojim dë te fisqim' e dë tere kete se do te mundim t' a mbarojme vetem, dyke parate ndihmen' e baçkete te ç' do klubi, Coqeria dë ç' dë Atëtare qe dë tere, perparime qytetërimne dë lëvizime te kombit Coqipetar.

Dyke biseduare qeri me jatrime nevojat' e sotme ne per klube e dë tere kemi ardhur qe te gje ne kete fjale pëndje se ne tjer' e para dë me te mada, sot per sot jare mesonëtorët. Po per te përmbajura, mesonëtorë, dë tere, t're para t' holla te holla! dë prape te holla!

Kombet' e tere qe pëndene ne Mbretërit Otomane, kanë patur dë tere ndihma si jashtësi per te përmbajura mesonëtorët' e tyre.

Ne, ndë dë tere te jemi me qe ekale me ta, ne qytetëri, dë tere te kemi mesonëtorë pak-se-paku, si te tyre se kete turp per ne Coqipetarët te shë tere me pas se te tjerete nga dituria.

Po, dyke mos patur as dyke mos dë tere ndihma prej se jashtësi, dë tere, ç' dë Coqipetar te beqë detyren' e tij. Ay qe ka mendje, me mendje, ay qe ka te holla, me te holla; si cili pas fuqise q' i-ka dë tere Perëndia, te punonë, sa qe te mundim t' i ndihje Coqiperise ne kete nevojen' e sotme.

Dyke ndjere keto nevoja qe dë tere me supere dë tere kejo Coqeri me emërit „Perparim“, e cila do te njihet si ark' e përparime, ke do te mbledhë te holla, e se ketejmi do te përhapë ku t' a doje nevoja per Mesonëtorë Coqip.

Pas vendimit te kongresit t' Elbasanit kejo Coqeri me ndihmen' e te tere Klubevet' do te përpiqet te njihet zyrtarët (personale morale et juridique) nga Mbledh' e Kombit.

Te dë tere Atëtare! Mesonëtorja per mesonëtorë ne Elbasan u-çel; mesonëtorë kudo po hapë; ndihma kerkojne nga te gje ante.

Kemi te mada epëse se me te mada kete letra dë tere vraposi te mada ndë tere me ndihmen' e zoteris' suaj.

Emerat dë ndihmat, e Mirëhereset dë te ekruen me qe radua te veçante dë do te botonen neper fletoret eqip, dë me 20 e Guetit dë te këndonene ne ç' do Klub, dë Coqeri.

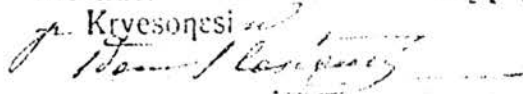
Pleqësia e Coqerise eete kejo: Kryesonës: Orhan Bej Pojani, Arketar; idomene Kosturi. Ekronës Mihalaq Grameno. Ndenkryetar: Stavro Karoli. Keeilonës: Belul Efendi, Hafez Ali, Sami Bej Pojani

Ndihma dë letra dë tere ne kete drejtim.

Coqeri' e mesonëtorëve
eqip „Perparim“

Me nder

Kryesonësi

Ne Korçe.

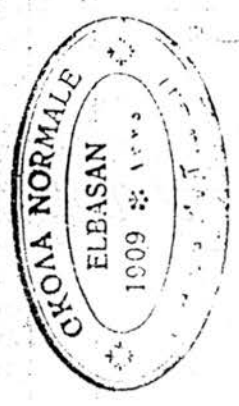
Korçe 15 gjetor 1948

(6) 32

801311

Ure i nenshtetuarin ju detyro qe mora nje burre-
tan i Komisionit te Shkolles Normale, 7. Stradimit Shkup
Bumci Gros 23 ju 10 para merrqep shkolles aqsi
qe sofa nga selendiku per mesap te shkolles Normale,
Elbasan, 4 Korrik 1918

Shespa ist me Liren 100.
Le 21; paguhen keto te kofe
Kuj Guankurgj

Fjala e Z. Gurakuqi.

[Na u-dërgua prej korrespondentit t'onë nga Elbasani teksti i plotë i sjellës që u-mbajt në Shkollën Normale prej Z. L. Gurakuqi]

“Dita e sotshme, kjo ditë e bardhë e plot haree, që gëdhini sot mbi qytetin t'onë, do të mbetet si një ditë e madhe, si një ditë e equame e e palarruarshme në histori të kombit t'onë; do të qëndrojë si një kreme e shëndtë e e përvjetëshme, e cila do të lutet me nderim e me brohoritë, babë mbas tabe e djalë mbas djali, ndër kolmat e panumëruarshme që do të vijnë e gjer në jetë të jetës

, të gjithë, po të gjithë e kanë sot të sjellun synin mbi nee, të gjithë janë sot si të varunë prej nesh. e me gaz e me dashunië vërejnë e veshtrojnë Elbasanin, këtë qytet të bukur, që polli e ushqeu kurdoherë ne gjii të vet burra të dijëshme e të vlerëshme e atdhetarë trima e të flakte; verrejne e veshtrojne Elbasanin mbi të cilin leu sot një diell i ri që do të përhapë driten e vetë të shkëlqyeshme e do të lëshojë rrezet e tija jetepurëse mbi të gjithë Shqipniën. e ndë tokë të të cilit bini sot një lule e zgjedhunë, që do të përndajë erën e vetë ndepër të tănë qytetet t'ona, një erë të hollë e të kandeshme një erë ditunie e qyteterimi. E jo vetëm Shqipnia e gjallë, o Zotnij të ndereshme, merr sot pjesë në gëzim t'onë, po bashkë me të lekundet e bronoritë edhe Shqipnia e herëshme; edhe ata etnit t'ane që u-përkujdesne me fort për

FILLKRENTIMI (inauguration) I MESOJTORES NORMALE.

E tetëmbëdhjetta ditë e Vjeshtës së tretë është një ditë e madhe e e shëndtëshme për Elbasanasit, ene kujtimi i saj kurdoherë i lulëzuëshëm e madhëditor ka me mbetun ndë shpirtmat t'onë, me qënë qi ndë këtë ditë u-kremua fillkrentimi i Mësojtores Normale prej të cilës Shqipnia e tănë sot pret dritë e ditunië me themel, arësim e një lhtollizje mendore të shëndoshë, e cila prej kaqi kohe mjerisht i mungon. Ndë nëngjes më 5 para dreke mësojtorja shite mbushunë tundë me tundë me jeres; me kohë kishte ardhunë gjithë arësia e qytetit, Mytesarrifi me nëputësit e gjykatores, këshilla sundimtores “Afëndita” sikurse ene e shoqniës Drita”

ku FJALA E LUIGJ GURAKUQIT DITËN E HAPJES SË SHKOLLËS, 1 DHJETOR 1909

Vjete shqiptare 1908-10

SKOLË NORMALE QOYPE n' Elbasan

1326 1909

Deftese Ekoalare

Është deftohet qe nr. 13 nga Elbasani, 13 vjete, ka qorrë prej Shëndit te prarë
te Katedra Ekoalare me diu e...
me keta numera.

Lande

Fee Muhamedane	Ekonomie politike
Fee e Krcotenc 8. tete	Logjistik
Fube Qoype 8. tete	Fube turqiete
Fridmetrike 5 1/2 = pëdu e fymus	Fube frangjete ab. farto
Fomet u 8. tete	Dajqesic
Fipeba	Vizitim
Historie 1 1/2 = siate e fymus	Katigrosie } 7. tete
Fomografu 7. tete	Känge
Fajqesic fysike, natyrate e Qendetsu 9. tete	Fymnactike

Strin per te vize vijeten... e kje e Landucorne

Elbasan, 26 Janor 1909

MPSHËRËSI
...
...

MBRETNIJA SHQIPTARE

Ministria e Arsimit

Tiranë më 9/12/1942 - XXI

Nr. Prot. 5331/48

Shkurtimi:

Gjegje e shkresës Nr. dt.

Drejtoris së shkollës Normale

Elbasan

Ja njoftohet se, me rastin e XXX vjetorit të festës së Flamurit, shkolla e juaj asht pagëzue me emrin "Luigj Gurakuqi"

MINISTRI

341 12/12 48 XVII

MBRETNIA SHQIPTARE

DREJTORIJA E SHKOLLËS NORMALE

"LUIGJ GURAKUQI,"

ELBASAN

Nr. Prot. 9/Res

Elbasan, më 194 -XXI

15/II/ 3

Shkurtimi:

Titullari i këtij Instituti kërkon shkarkimin nga

Gjegje shk. ~~Netyra si~~ drejtues i shkollës.

P . T .

MINISTRIS S'ARSIMIT

T i r a n ë

Ngjitun kemi nderin t'Ju dërgojmë një lutje të Titullarit të kësaj Shkolle, me anën e sëcilës i përmendur ni, për arsyet e parashtrueme në lutjen në fjalë, kërkon shkarkimin e tij nga drejtimi i kësaj shkolle tue u-transferue si profesor në njanën prej shkollavet të mesme të Tiranës.

Drejtori i Normales "LUIGJ GURAKUQI"

(Prof. Ibrahim Babamusta)

Shkurtimi: Përcillet një lutje e personelit që kërkon rregullimin e ushqimit nga Qendra e Nozullimit.

P . T .

MINISTRI I ARSIMIT

T i r a n ë

Së-bashku me këtë shkresë kemi nderin me Ju dërguar një lutje të personelit mësues e administrativ të këtij Instituti, i cili kërkon ndërmjetësimin e Asaj P.T. Ministrije për rregullimin e ushqimeve nga Qendra e Nozullimit.

Prej pes mvejësh orizi, sheqeri, makarone e mielli i bukës i janë përhapur nëpunëve mvertës të cilët tue mos qenë në gjendje ta blejnë me çmimin e tregut, vëjnë për shtëpinë e atë ma zë për bukën, çëmimi i sëcilës këto mvejët e rëndit ka mbërritur në një nivel shumë të naltë.

Prandaj, për mos diskreditimin e gjithë këtyne arsimtarëve, si domos për bukën e gojës që formon bazën e jetës së familjes së tyre, gja që nëpunët e kryeqytetit e kanë të siguruar, lutemi të keni mirësinë me ndërmjetësimin tuaj duhet për rregullimin e çashtjes që po Ju parashtrohet.

Zav. Drejtori i Normales "Luigj Gurakuqi"

(Prof. Fot Papajani)

VDEKJE FASHIZMIT
LIRI POPULLIT

REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPËRISË

Tiranë, më 18 - I - 1947

MINISTRIJA E ARËSIMIT
DREJTORIJA E KUADRIT

Nr. Prot. 73/I Res.

Shkurtimi: Emnim profesori.

REZERVATE

Gjegje shkr. Nr. _____ dt. _____

DREJTORIS SË SHKOLLËS PËDAGOGJIKE

E l b a s a n

Në bazë të shkresës Nr; 5/8 Res dt. 24/I/1947 të Kryeministrit, Z. Gani Daiu emnohet si profesor pranë asaj shkolle me rrogë mujore Fr. 240 në vend të Z. Mehmet Daiut që asht pushue.

. Njoftonani paraqitjen e tij në krye të detyrës.

Lidhje:-

P. M I N I S T R I N :

SH 30/I/47
NR. 27

Republika Popullore Shqipërisë
Drejtorija Shkollës Pedagogjike

Elbasan më 14.1.1948.

N. 8
Sikurtimi: Dërgohet raporti tremujorit parë.

Ministrit Arsimit

Drejtorisë së Shkollave
(Seksionit Arsimit Mesëm)

T i r a n ë
Gjegje shkresës N.20/I D.2.1.1948.

Bashkëngjytun ju paraqesim raportin e tremujorit parë të këtij viti; plotësohet me të dhëna të saktë dhe të saktë.

Gjithëashtu ngjytun paraqitet pasqyra statistikore e nxënësve.

V. F. L. P.
Zv.drejtori Shkollës Pedagogjike
(Vasil Kamami)

July 10

7-48

REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPËRISË

MINISTRIJA E ARËSIMIT

DEGA E KUADRIT.

Tiranë më 26. VII. 1948.

Nr. Prot. 2/154 Rez.

Shkurtimi: Mbi Z. Ali Myftiu

Gjegje shkr. Nr. dt.

SECRET

KOMITETIT MKZ. K.P. QYTETIT
"Zyrës Personelit"

Elbasan

Z. Ali Myftiu emërohet profesor pranë
shkollës Pedagogjike 10 Korrik aty që nga data
1.IV.48.-

Lutemi na njoftoni gradën dhe rrogën që
ka pasë duke na dërguar dhe dokumentat biogra-
fike.

P. M I N I S T R I N :

DIREKTORIS MËSISORIS FID. 10 KORRIK

Elbasan

*Për dijëni e me porosi që të ngarkohet me
mësimin e historis dhe të shqipes në klasët
e ulta.

P. M I N I S T R I N :

Shkurtimi: Përcillen karakteristikat e personelit.

Ministritë Arsimit
Degës së Kuadrit
Seksionit Kuadrave

T i r a n ë

Gjegje shkresës Nr.146/I D. S.V.1948.

Bashkëngjitur ju përcjellim karakteristikat e personelit
mësues dhe administrativ të shkollës pedagogjike dhe të
konviktit që nga grada e VII e nalt.

V. F. L. P.

Zv.Drejtori Shkolles
(Vasil Kamami)

NORMALJA DHE NORMALISTËT NË 50-VJETORIN E TYRE

KAHREMAN YLLI
Zv/Ministër i Arësimit e Kulturës

Në fletët e këtij botimi po kujtohet sot rruga e shkëlqyer nëpër të cilën ka ecur Normalja dhe normalistët e saj. Them rrugë e shkëlqyer, pse nuk ka rrugë më të shkëlqyer se sa ajo që çahet me mend, me sakrificë, e që në ballë të saj qëndron një mision aq i lartë se ai i mësuesit, i përhapjes së dijes dhe të kulturës, i zgjimit të njeriut nga padija.

Të gjitha këto do të jenë përkujtuar mirë e bukur në artikujt e tjerë nga pedagogë e normalistë. Po edhe unë desha të them dy fjalë, pse, si normalist, më pëlqen të shkruaj diçka me këtë rast, sidomos sepse Normalja jonë nuk është vetëm e normalistëve; ajo është Normalja e gjithë Shqipërisë.

Dhe me të vërtetë roli dhe funksioni i Normales është një rol dhe funksion në shkallë nacionale; dhe e tillë ka qenë Normalja që në fillim, që në ditën e themelimit të saj më 1909.

Secili prej nesh besoj se ndjen një kënaqësi të veçantë kur në fjalën e Luigj Gurakuqit me rastin e mbylljes së vitit të parë shkollor më 1910, ndër të tjera lexon edhe këto «...djemt t'onë ardhën nga të gjitha viset e Shqypëniës, e u-derdhën këtu n'Elbasan... sa që mund të thohet pa frikë lajthimi se nuk kaa kant të Shqypëniës që mos të këtë këtu mbrenda përfaqësonjësin e tij».

Jemi më 1910. Shqipëria s'është akoma e pavarur, ajo natyrisht s'ka akoma një qendër të vetme, që të drejtonte punën dhe fatet e saj; por me gjithë këtë, patriotët shqiptarë me hapjen e Normales krijuan një kryeqendër të mësimit e të diturisë mu brënda në Shqipëri, ku erdhën bijt e shqipes nga të gjitha anët edhe nga Kosova, për të marrë mësim e për t'u bërë mësues.

Pak nga pak, por vazhdimisht, Normalja nxirte normalistët e saj, këta misionarë të gjuhës amëtare, për shkrimin dhe leximin e së cilës aq shumë etje dhe aq shumë nevojë kish populli ynë.

Që nga viti 1909 dhe gjer në vitin 1944 rreth 950 mësues i dha vendit Shkolla Normale; mësues me aftësi të plota, me një ndjenjë të lartë detyre, të cilët në shumicën e tyre dërmuese u shërbyen dhe u shërbejnë interesave të shkollës dhe t'Atdheut me zell dhe besnikëri. Normalja mburret me Avni Rustemin, këtë figurë revolucionare dhe patriotike të vendit tonë, ashtu siç mburret me Ndrec Ndue Gjokën dhe Qamil Guranjakun, këta arësimitarë të palodhur në themelimin dhe përhapjen e shkollës së re t'arësimit tonë popullor. Normalja me të drejtë mburret me gjakun e 45 dëshmorëve që i dha Atdheut gjatë jetës së saj 50-vjeçare.

bëri
nga
met
Për
që
mës
shën

dalj
të
për
ruar
prej
saj
Asn
asn

dhe
Nor
pse

ose
mës
me
plot
dërn
të l
sot

edh
gjik
kult

ri t

çar
t'ar
i N

Duhet thënë gjithashtu se pas çlirimit t'Atdheut normalistët qenë bërthama kryesore që mbajti peshën më të madhe të punës së shkollës; nga radha e tyre dolën drejtuesit e shkollave, përgjegjësit e rretheve metodike, inspektorë dhe përgjegjës të seksioneve t'arësimit e kulturës. Për aftësitë dhe eksperiencën e tyre, normalistët ishin kuadrot kryesore që i u përgjigjën nevojave të shkollës shtatëvjeçare, duke shërbyer si mësues në të tri klasat e larta të saj. Edhe sot normalistët më të mirë shërbejnë në këto shkolla.

Për merita në punë mbi 200 normalistë mbajnë urdhëra dhe medalje të ndryshme t'akorduara nga Presidiumi i Kuvendit Popullor. Vetë Shkolla Normale, sot Shkolla Pedagogjike «10 Korrik» e Elbasanit, për shërbimet që i ka bërë çështjes s'arësimit dhe Atdheut është e dekoruar me Urdhërin e Punës të Klasës së Parë. Gjat 50 vjetëve ajo ka përgatitur më tepër se 2.080 mësues ose 950 mësues që nga themelimi i saj e gjer më 1944 dhe 1.130 mësues që nga viti 1944 e gjer më sot. Asnjë shkollë në Shqipëri nuk ka nxjerrë një numur të tillë kuadros, asnjë shkollë në Shqipëri nuk i ka shërbyer kaq mirë çështjes s'arësimit.

Prandaj me të drejtë sot ne mburemi, që kemi një shkollë të tillë dhe u urojmë nxënësve e pedagogëve që ta mbajnë me nder emërin e Normales dhe të ruajnë e të zhvillojnë me ngulm traditat e punës së saj, pse edhe detyrat që ata kanë përpara janë të mëdha.

Ne nuk kemi sot jo më një «normale»; ne kemi tani 9 «normale» ose shkolla pedagogjike, që përgatitin mësues e megjithatë nevojat për mësues janë akoma të ndijëshme, pse zgjerimi i arësimit tek ne ecën me ritëm të shpejtë. Harta e Shqipërisë së Re është mbuluar tani me plot shkolla e ndër to punojnë sivjet mbi 10.000 arësimitarë, shumica dërmuese e të cilëve janë përgatitur në shkollat pedagogjike të mesme e të larta të vendit. Afër 4.000 nxënës e studentë janë duke u përgatitur sot në këto shkolla e ky numur do të rritet akoma më shumë.

Pushteti popullor i hapi rrugën dijes dhe kulturës. Ai i hapi rrugën edhe arësimit pedagogjik të mesëm e të lartë. Veç 9 shkollave pedagogjike, ne kemi tani edhe 2 institute pedagogjike për mësuesit, veç fakulteteve t'Universitetit Shtetëror të Tiranës.

Në të gjithë këtë sistem shkollash përgatiten edukatorët e brezit të ri të Shqipërisë sonë të lirë.

Të gjithë këto nderojnë e përshëndetin sot me respekt punën 50-vjeçare të Normales dhe të normalistëve, dhe urojmë nga zemra që në t'ardhmen e ndritur t'arësimit tonë popullor të shkëlqejë gjithmonë emri i Normales s'Elbasanit.

ELBASAN

Nr. 1 Prot. sele

MINISTRI I ARSIMIT DHE KULTURES
(Regjistri i Nalt-profesional)

TIRANE

Ngjitur ju percjellim raportin e dimesit

Ire..

Drejtori i Shkolles
(Vasil Karami)

57/8

Durrës, më 12 I 1967

REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPËRISË
KOMITETI EKZ. K. P. TË RRETHIT

Sektori:
Nr. 13 Prot. sek

Landa

DREJTORISE SHKOLLES PEDAGOGJIKE
LUIGJ GURAKUQI

E L B A S A N

Prane shkollës suaj vazhdon mesimet Sani Rexhep Cici i cili është në vitin e fundit dhe i aprovuar për të vazhduar në burse shtetë. Mbasi kohet e fundit Rexhep Cici babaj i të lart përmendurit është arrestu dhe dënu në 15 vjet burg për veprimtari armiqësore kundër Partisë dhe Pushtetit e në shërbim të të huajve, kërkojmë që Sani Cicit jo votem që ti pritot bursa por dhe të përjashtohet nga shkollë.

Lutemi na informoni përfundimn.-

KOMITETIN EKZEKUTIV K.P. RRETHIT
N/ K R Y E T A R I
(Petraq Tapia)

Elbasan më 15.5.1991

Deklaratë Aderimi

Këshilli sindikal i shkollës pedagogjike mbledhur sot më datë 15.5.1991 vendosi krijimin e sindikatës së pavarur të arsinterëve të shkollës mbi bazën e programit dhe të statusit të BSPSH dhe të aderojë në këtë organizatë.

Vendimi u muar mbi bazën e antarsimit në SPA të 34 (tridhjetë) anëtarëve.
minus një.

Sekretari
(Antoneta Dylgjeri)

Kryetari
(Edmond Manushi)

PERFADHESUES I
SPA NE RRETH
15771 IL JOLL DASHI

KRYETARI I KOM. NIM. D. T. H.
I SPA (DEGA ELB.)
(1 JOLL DASHI)

